

Drogpolicy för grundskolorna i Skärholmens stadsdelar

i samarbete med polis, Maria Ungdom och socialtjänsten.

**Stockholms
stad**

Internationella

Engelska Skolan

Västerholms Friskola
Kunskapens resa

Varför en policy och handlingsplan?

Under de senaste åren har samhället ägnat mer resurser på tobaksanvändning och narkotikaanvändning bland unga i Stockholm. Av den narkotika som används är cannabis det dominerande preparatet. Att tidigt upptäcka och vidta rätt åtgärder är avgörande för hur vi lyckas skydda en ungdom som börjat använda tobak och droger, från en fortsatt negativ utveckling. För att göra detta krävs kunskap och handling. Trots att tobak och narkotikaanvändningen inte minskat är alkohol fortfarande den vanligaste drogen bland ungdomar.

Denna policy och handlingsplan syftar till att vägleda skolpersonal i hur de ska agera vid oro, misstanke eller kännedom om att en elev använder droger. Policyn och handlingsplanen har arbetats fram av skolornas elevhälsoteam och preventionssamordnaren i Skärholmen.

Definition av droger

I denna handlingsplan definieras följande preparat som droger: alkohol, tobak, narkotika, narkotikaklassade läkemedel som tas utan läkares ordination, lösningssmedel som sniffas och drivmedel som inandas (i handlingsplanen kallas det för ”boffning”), dopningspreparat och så kallade nättdroger.

Misstanke, oro eller kännedom

En misstanke eller oro om att en elev missbrukar droger kan uppstå på grund av olika saker. Betendeförändringar, synliga attribut, rykten, skolfrånvaro, elevens egna berättelser, ”magkänsla hos personal” m.m. kan vara tecken på drogmissbruk hos eleven. Det är viktigt att all oro eller misstankar tas på allvar och följs upp, så att det kan leda fram till kännedom.

Telefonnummer

Maria Ungdom¹ 08-123 474 10

Polis

Pågående brott 112
Lokalpolisområde Skärholmen 010-564 23 49

Socialtjänsten

Mottagningsenheten 08-508 248 54

---

¹ Maria Ungdom är specialister på att hjälpa ungdomar med problem som är kopplade till alkohol och droger. De erbjuder även rådgivning

Handlingsplanen utgår ifrån följande lagstiftningar

- Skollagen
- Hälso- och sjukvårdslagen
- Socialtjänstlagen
- Förvaltningslagen
- Föräldrabalken
- Lagen med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare
- Offentlighets- och sekretesslagen

Följande aktörer har lämnat synpunkter på innehållet i planen

- Maria Ungdom
- Lokalpolisområde Skärholmen
- Samtliga grundskolor i Skärholmen

Policy

Skolans inställning är att elever inte ska befatta sig med någon typ av drog, därför benämns alla former av droganvändning bland unga som missbruk.

- Vi eftersträvar tidig upptäckt av barn och unga som riskerar att fara illa, med adekvata insatser som följd.
- Vårdnadshavares godkännande och medverkan ska alltid eftersträvas.
- Frivillighet kring alla föreslagna åtgärder ska alltid eftersträvas när det är möjligt.
- Alla samhällets stödresurser som finns för att hjälpa barn och unga att bryta ett missbruk ska involveras.
- I alla narkotikarelaterade frågor (oro, misstanke eller kännedom) ska socialtjänsten och polisen informeras.
- I alla drogrelaterade frågor (förutom tobak), eftersträvas att eleven och vårdnadshavare får kontakt med Maria Ungdom.
- Anmälan till socialtjänsten görs i första hand av rektor men all personal har anmälningsskyldighet och ansvar för att uppmärksamma problem. Anmälan innebär att skolan står för sin oro över att eleven far illa, men det är socialtjänstens uppgift att utreda samt att bedöma elevens situation och behov.

Handlingsplan

Handlingsplanen beskriver hur vi agerar i olika situationer då vi känner oro, misstänker eller har kännedom om att en elev missbrukar droger. Skolans och övriga aktörers handlingsmönster vid oro, misstanke eller kännedom skiljer sig åt beroende på elevens ålder samt ifall drogen är narkotikaklassad. Handlingsplanen är därför strukturerad efter dessa förhållanden. Handlingsplanen visar endast handlingsmönster där omedelbar fara för hälsa och liv, inte föreligger. Vid akut fara för hälsa och liv ska alltid sjukvårdspersonal tillkallas. Ring 112 och kontakta vårdnadshavare.

Främjande insatser

Insatser med främjande arbete i syfte att stärka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer. Detta sker genom ständigt förbättringsarbete inom följande områden:

- Goda relationer mellan elever och vuxna.
- Trygg och säker skolmiljö.
- Samverkan med föräldrar.
- Hög närvaro i skolan.
- Elevers sociala kompetens.
- Kvalitet i undervisningen.
- Samverkan mellan skolor och andra aktörer i samhället.

Förebyggande åtgärder

- Information till föräldrar och elever om skolans drogpolicy och handlingsplan inför skolstart.
- Hälsosamtal åk 4 och 8.
- ANDT-frågor ges utrymme i undervisningen.
- Samverkan med Skärholmens stadsdelsförvaltning, socialtjänst, Maria Ungdom, polis samt andra samverkanspartners.
- Policyn uppdateras/revideras årsvis i skolpreventionsgruppen: vid läsårets slut.

Handlingsplan

Vid användning av tobak

- Uppmärksamma problemet och prata med eleven om riskerna med tobaksanvändning och att Ni kommer att ringa och informera vårdnadshavare. Försök även att få eleven att tala om vart de köpt eller fått tag på cigaretterna och lämna över informationen till stadsdelsförvaltningen eller www.tipsaombrister.se.
- Mentor ringer skyndsamt till vårdnadshavare och gör dem uppmärksamma på att eleven har använt tobak. De informerar även om att i tobakslagen finns en 18 års gräns för att få köpa tobak, att det är rökfri skoltid och skolgårdar. Rökning är en riskfaktor och unga människor blir snabbare beroende än vuxna. Det är även en högre risk för annat form av missbruk. Fråga även vad de fått pengar till cigaretter ifrån då de är kostsamma.
- Mentor informerar elevhälsoteamet.
- Mentor skall fortsatt informera vårdnadshavare och elevhälsoteamet om eleven fortsätter att använda tobak eller om oron/misstanken kvarstår att det sker. Elevhälsoteamet tar ställning till hur skolan fortsatt ska agera.

Vid alkoholpåverkan

- Personal som uppmärksammar att en elev är påverkad ska informera rektor. Vårdnadshavare kontaktas omedelbart.
- Eleven omhändertas på ett betryggande sätt och avvisas från skolan med sin vårdnadshavare.
- Elevhälsopersonal och mentor informeras.
- Vid grav påverkan (eleven ej kontaktbar/medvetslös) kontaktas akutsjukvård. Ring 112 samt vårdnadshavare.

- Anmälan sker **alltid** till socialtjänsten (Socialtjänstlagen 14 kap 1§) föräldrarna informeras.

Vid sniffnings- och bofningspåverkan

- Personal som uppmärksammar att en elev är påverkad ska informera rektor. Vårdnadshavare kontaktas omedelbart.
- Vid kännedom om sniffnings- och bofningsrus ring ambulans. Vid bofnings är eleven **alltid** i behov av uppsikt/vård. OBS detta gäller även om tecken på fara för liv och hälsa inte kan noteras. Tillståndet kan förvärras väldigt snabbt. Ring 112.
- Informera vårdnadshavare om att ambulans har tillkallats.
- Eleven omhändertas på ett betryggande sätt och avvisas från skolan med sin vårdnadshavare om eleven inte omhändertagits av hälso- och sjukvårdspersonal.
- Elevhälsopersonal och mentor informeras.
- Anmälan sker **alltid** till socialtjänsten (Socialtjänstlagen 14 kap 1§) föräldrarna informeras.

Vid misstanke om användning av droger

Personal som har oro eller misstanke att en elev använder droger ska:

- Vid oro eller misstanke att en elev använder droger kontaktas rektor omedelbart.
- Rektor bedömer vem eller vilka som agerar vid kontakt med vårdnadshavare, socialtjänst och eventuellt polis.
- Samtal med vårdnadshavare gällande misstankar skall genomföras skyndsamt.
- Skolan hänvisar till Maria Ungdoms verksamhet.
- Anmälan sker **alltid** till socialtjänsten (Socialtjänstlagen 14 kap 1§) och föräldrarna informeras.

Vid misstanke om alkohol eller droger i skolan

- Polis kontaktas då detta är ett pågående brott.
- Elev samt vårdnadshavare kontaktas för samtal.
- Anmälan sker **alltid** till socialtjänsten (Socialtjänstlagen 14 kap 1§) och föräldrarna informeras.

Åtgärder vid misstanke om försäljning och förvaring av alkohol och droger i skolan

- Vid misstanke om att elev förvarar alkohol/droger i skåp: skåpet är skolans egendom som lånas ut till förvaring av läromedel och ytterkläder. Om skolan behöver öppna ett skåp för misstanke om droger ska om möjligt eleven och föräldrarna närvara när skåpet öppnas.
- Om skåpet innehåller alkohol/droger gör rektor en anmälan enligt 14 kap 1§ Socialtjänstlagen och kontaktar polis för att säkra bevis.

Bilaga 1.

Tips och råd/Tecken och symptom

Det kan vara svårt att upptäcka att någon har eller håller på att utveckla ett missbruk. Signalerna kan blandas ihop med ett helt normalt tonårsbeteende.

Ofta anstränger sig den som missbrukar för att dölja sitt missbruk. Det är därför viktigt att se en personlighetsförändring i sin helhet. Signaler på missbruk kan vara sämre prestation i skolan, skolk, nytt umgänge och intressen, förändrad dygnsrytm, nedstämdhet och kraftiga humörsvängningar.

Ett annat tecken är större behov av pengar, aggressivitet, mindre aptit eller ett stort sömnbehov. Även rökning är förknippat med en ökad risk att missbruka andra droger.

Abstinenssymtom hos de som missbrukar cannabis kan vara följande:

- Irritabilitet
- Koncentrationssvårigheter
- Sömnsvårigheter
- Mardrömmar
- Overklighetskänsla
- Ångest
- Depression

Andreas Lindfors, polis, beskriver symtom på cannabissmissbruk så här:

1. Röda ögon; mer åt rosahället än rött.
2. Långsamt och släpande tal.
3. Slappt kroppsspråk.
4. Allmänt ointresserade och svårigheter att fokusera.
5. Glömskhet
6. Cannabis utsöndrar en tydlig doft som sätter sig på rökaren.
7. Personen blir paranoid och missförstår allting.
8. Sista men inte minst; Lita på er magkänsla. Om ni känner att något inte stämmer så gör det troligtvis inte det.

Källa: www.drogupplysningen.se

Om du vill veta mer om specifika preparat hänvisas till www.Can.se